

Afwegingskader voor uitbreiding of ruimere interpretatie van de lijst van categorieën van reizigers met een essentiële functie of behoefte

Algemene uitgangspunten:

- De EU-lijst van uitzonderingscategorieën is de algemene basis voor de Nederlandse lijst van uitzonderingscategorieën
- De lijst van specifieke categorieën reizigers met een essentiële functie of behoefte kan op basis van sociale en economische overwegingen worden aangepast. Een dergelijke aanpassing dient altijd uitlegbaar te zijn vanuit de publieke gezondheid en objectief uitgevoerd te kunnen worden. Het mag niet willekeurig in de hand werken.
- Er vindt een risico-inschatting voor de volksgezondheid in Nederland plaats en er worden voorstellen gedaan voor mogelijke maatregelen om het risico te beperken, bijvoorbeeld het dringend advies tot thuisquarantaine. Hier zou een rol kunnen liggen voor het RIVM om te adviseren over deze risico-inschatting, die rol is daar op dit moment nog niet belegd.
- Uitgangspunt voor deze groep reizigers is dat zij dringend worden verzocht om in thuisquarantaine te gaan. Voor de situatie dat het vanwege het reisdoel niet mogelijk zou zijn om in thuisquarantaine te gaan kan besloten worden het RIVM een opdracht te geven om een kader op te stellen waaraan reizigers die uitgezonderd zijn van thuisquarantaine aanvullend moeten voldoen.
- Het moet uitvoerbaar zijn voor de uitvoeringsorganisaties in Nederland, zoals onder andere voor de Nederlandse grensautoriteiten (KMar en ZHP), de immigratiedienst en de Nederlandse ambassades/consulaten in derde landen. De uitvoering moet in beginsel plaatsvinden binnen de bestaande capaciteit.
- In het kader van de uitvoering en handhaving worden waarborgen in het proces ingesteld zodat eventuele fraude van de procedure kan worden voorkomen. In dat verband zullen contactpunten binnen de verantwoordelijke organisaties/departementen worden aangewezen of indien nodig ingericht worden ten behoeve van de verificatie.
- De aanpassing van de lijst van uitzonderingscategorieën moet passen binnen de huidige Nederlandse wet- en regelgeving.
- Voor de vervoerders wordt duidelijk overzicht verschaft van de bewijstukken die een uitzonderingscategorie desgevraagd kan overleggen.
- De lijst kan (tijdelijk) weer worden beperkt indien de uitbreiding leidt tot verhoogd risico voor de volksgezondheid van Nederland en/of dat het niet meer uitvoerbaar is voor de uitvoeringsorganisaties in Nederland. Hiertoe zal elke drie maanden een evaluatie plaatsvinden.
- De lijst kan op basis van verzoek van departementen op grond van de hiervoor genoemde uitgangspunten uitgebreid worden. (bijvoorbeeld het verzoek van OC&W om uitbreiding van de lijst met cultureel medewerkers).

Op basis van de hiervoor genoemde algemene uitgangspunten en de verschillende verzoeken aan de overheid worden in deze notitie voorstellen gedaan om de lijst van uitzonderingscategorieën ruimer te interpreteren/uit te breiden met de volgende categorieën: zakenreizigers, topsporters uit derde landen en buitenlands gescheiden ouders.

Uitvoering handelingskader internationale sporters:

Om aanvragen te beoordelen kan het volgende concept handelingskader als uitgangspunt gebruikt worden;

- Topsporters en begeleidende staf worden binnen het kader van de lijst van het uitzonderingen van het EU-inreisverbod geschaard onder de categorie "highly skilled workers" de meest aangewezen categorie. Ook hier geldt dat dit een ruimere interpretatie is dan de interpretatie in de Raadaanbeveling. Daarin wordt gesproken van werknemers" wiens "indienstneming" noodzakelijk is. Dat lijkt hier niet aan de orde. In België is dat op deze manier geregeld. Andere optie is dat het EU-kader voor deze categorie geheel wordt losgelaten en erkend wordt dat topsporters niet onder uitzonderingscategorieën van het EU-inreisverbod vallen. De toegang tot Nederland van deze categorie wordt dan nationaal geregeld. Dit kan wel een grote precedentwerking kan hebben voor alle toegangsweigeringen op grond van EU-inreisverbod. En daarnaast leidt nationale regeling tot gefragmenteerde implementatie en ondergraaft de gecoördineerde aanpak op EU-niveau. Dit is onwenselijk.
- De topsporter en begeleidende staf moeten in het bezit zijn van een geldig accreditatiebewijs voor deelname aan het betreffende sportevenement/wedstrijd van de organisatie van het sportevenement/wedstrijd.
- Het moet gaan om een internationaal topsportevenement of -wedstrijd op het hoogste niveau, officieel erkend vanuit een geregistreerde internationale sportbond, waar Nederland bij is aangesloten.
- Voor een visumplichtige topsporter en begeleidende staf zal een verklaring afgegeven moeten worden van een garantsteller.
- De topsporter en begeleidende staf moeten in het bezit zijn van een retourticket.
- De hierboven genoemde bewijsstukken zoals de accreditatiebewijzen, verklaringen, retourticket en een eventuele garantverklaring, moeten bij aankomst in Nederland aan de grensautoriteiten worden overhandigd.
- De reguliere grenscontroleprocedure op basis van de Schengengrenscodes is van toepassing. In dat verband hebben de Nederlandse grensautoriteiten (KMar en ZHP) altijd nog het recht om de sporter en begeleidende staf de toegang te weigeren, als daar een reden voor is.
- Bij aankomst zal de topsporter dringend worden verzocht om een coronatest te ondergaan.
- Voor de verificatie en vragen van de KMar, ZHP en IND worden centraal aanspreekpunten binnen de overkoepelende organisaties aangewezen. Hiertoel zullen in de komende periode nadere samenwerkingsafspraken i.o.m. VWS worden gemaakt.

Gevraagd besluit

- **Optie 1 De huidige lijst van uitzonderingscategorieën voor Nederland wordt niet gewijzigd met topsporters.**
- **Optie 2 De huidige lijst van uitzonderingscategorieën voor Nederland wordt uitgebreid met topsporters conform het voorgestelde handelingskader.**

Toelichting internationale sporters

Vanwege de coronacrisis heeft de internationale topsport maandenlang nagenoeg stilgelegen. Vele sportliefhebbers kijken uit naar het weer kunnen volgen van internationale sportwedstrijden. Maar met het geleidelijk opstarten van internationale topsportwedstrijden worden internationale topsporters geconfronteerd met een aantal belemmeringen (mede) vanwege de quarantainemaatregelen die gelden bij reizen vanuit risicogebieden. Deelname aan internationale topsportevenementen en -wedstrijden wordt hierdoor bemoeilijkt en hiermee komen op termijn mogelijk de Olympische-, EK- en WK-ambities in gevaar.

In de afgelopen periode hebben verschillende Nederlandse sportfederaties (o.a. de KNVB, de sportkoepelorganisatie NOC*NSF en de volleybalbond) verzoeken ingediend bij VWS, BZ en JenV om topsporters voor internationale sportevenementen uit te zonderen van het EU-inreisverbod voor Nederland. Deze organisaties hebben ook verzocht om de quarantainemaatregel niet van toepassing te laten zijn

In steeds meer landen wordt een uitzonderingspositie gemaakt voor topsporters om te kunnen deelnemen aan wedstrijden en sportevenementen, zolang aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, zodat het risico op verspreiding van het coronavirus geminimaliseerd wordt. Het gaat om een groep internationale topsporters die voor hun werk zowel in Nederland als andere landen actief zijn (waaronder de profvoetballers). In totaal gaat het om een selecte en afgebakende groep van ca. 2.500 (inter)nationale topsporters (incl. meereizende staf en begeleiding) die voor hun werk (deelname aan internationale topsportevenementen/-wedstrijden) moeten reizen in de periode september t/m december 2020. Dit gaat zowel om sporters van binnen als buiten de EU. Door de topsporters binnen de EU is het inreisverbod niet van toepassing.

Zowel door de KNVB als door NOC*NSF is een strikt protocol opgesteld waaraan topsporters zich moeten houden. Hierbij wordt per internationaal topsportevenement/-wedstrijd (en per topsportdiscipline) bezien of het noodzakelijk en veilig is dat topsporters vanuit en naar het buitenland reizen. De groep professionele topsporters die onder een eventuele uitzonderingscategorie vallen, leven en trainen al zo veel mogelijk binnen een eigen topsportbubbel met strikte hygiënemaatregelen en medische begeleiding. Op die manier wordt er veel aan gedaan om het risico op verspreiding van het coronavirus zo klein mogelijk te houden en om voor topsporters een veilige topsportomgeving te garanderen.

Uitzonderingscategorieën thuisquarantaine

Reizigers uit gebieden waarvoor vanwege verspreiding van het coronavirus een oranje of rood reisadvies van kracht is, worden bij aankomst in Nederland dringend geadviseerd 10 dagen in thuisquarantaine te gaan. Dit geldt voor reizigers uit landen met een oranje/rood reisadvies vanwege corona zowel binnen als buiten Europa. De 10-daagse thuisquarantaine voor reizigers uit risicogebieden is een belangrijke maatregel om import van COVID-19 uit het buitenland tegen te gaan. Reizigers die terugkeren uit een risicogebied hebben een hoger risico op besmetting gelopen, omdat in de omgeving waar zij zijn geweest veel besmettingen zijn. Daarmee vormen deze personen bij terugkomst in Nederland een potentiële bron van besmetting en derhalve een risico voor de volksgezondheid. Om dit risico te mitigeren geldt de 10-daagse quarantainemaatregel. Met het opheffen van het EU-inreisverbod voor een selectie groep landen en het toestaan van meer reizen was het nodig om op zeer korte termijn tot een lijst te komen van reizigers voor wie een reis noodzakelijk is, maar die vanwege de aard van hun bezoek/werkzaamheden niet in quarantaine kunnen gaan.

Verschillende organisaties hebben zich gemeld bij verschillende departementen en verzocht ook uitgezonderd te worden van de thuisquarantainemaatregel. Uitzonderingen op de thuisquarantainemaatregel dienen altijd uitlegbaar te zijn vanuit de publieke gezondheid. Immers, reizigers uit risicogebieden vormen een potentiële bron van besmetting, ongeacht het doel of de reden van de reis. Ook moet er objectief kunnen worden toegelicht vanuit gezondheidsperspectief waarom de ene groep mensen wel, en andere groep niet zijn uitgezonderd. Op dit moment zijn een aantal groepen uitgezonderd van het dringend advies tot 10-dagen thuisquarantaine bij aankomst in Nederland (zie overzicht op biz.2 van deze notitie).

Indien er aan het RIVM gevraagd wordt een kader te ontwikkelen voor aanvullende eisen waaraan moet worden voldaan als de thuisquarantaine niet geldt kan dit er ook voor zorgen dat meer groepen zullen vragen waarom zij, als zij zich aan dat kader zouden houden, niet ook uitgezonderd zouden mogen worden van thuisquarantaine. Het kader moet dusdanig zijn dat duidelijk is dat het alleen voor deze uitzonderingscategorieën van toepassing is.

Verschillende groepen hebben verschillende departementen verzocht uitgezonderd te worden van de thuisquarantainemaatregel. Het gaat hier om:

- Topsporters

Dit betreft hier internationale topsporters die voor hun werk zowel in Nederland als andere landen actief zijn, waaronder de profvoetballers. De KNVB heeft samen met sportkoepel NOC*NSF het ministerie van VWS verzocht topsporters die uit risicogebieden reizen uit te zonderen van de quarantainemaatregel. De KNVB heeft voor het betaald voetbal reeds een strikt coronaprotocol opgesteld, zoals dit ook vanuit de UEFA wordt voorgeschreven. Dit bestaat onder andere uit zeer strikte voorzorgsmaatregelen op het gebied van hygiëne, testbeleid, sociale isolatie en het reizen (bijvoorbeeld met eigen chartervluchten). In 30 van de 55 landen die bij de UEFA aangesloten zijn, heeft de

regering al een versoepeling van de quarantaineregels voor de internationals toegezegd. In navolging hiervan zal NOC*NSF eenzelfde type protocol opstellen voor de andere topsportdisciplines waarvoor het noodzakelijk en veilig wordt geacht dat topsporters vanuit en naar het buitenland reizen vanwege deelname aan evenementen en wedstrijden op het hoogste niveau.